

Muskel- og skeletlidelser - Sammenfatning af resultater af tilbuddet til borgere med smerter i ryggen

Sundheds- og Kulturforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at Ældre- og Handicapudvalget og Beskæftigelsesudvalget samt Sundheds- og Kulturudvalget orienteres om status på tilbud til borgere med smerter i ryggen afleveret til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Sagsbeskrivelse

Tilbuddet omhandler to forskellige indsatser leveret af to forskellige leverandører:

1. Træningsenheden i Ældre og Handicapforvaltningen leverer et korterevarende tilbud til borgere med symptomer i mere end 4 uger. Målgruppen er borgere uden sygedagpengesag i jobcentret (erhvervsaktive, pensionister, kontanthjælpsmodtagere etc.). Indholdet er
 - 1 ½ time til undersøgelse, samtale og træningsprogram (ved komplicerede tilfælde mulighed for supplerende undersøgelse). Undersøgelsen suppleres med spørgsmål vedr. behov for KRAM-tilbud
 - 2 time til introduktion til egenomsorg, ergonomi og træningsprogram, som foregår ved holdundervisning med 8 borgere over 2 kursusgange
 - ½ time til opfølgende kontrol
 - 2 timer til vejledning på arbejdspladsen.

Tilbuddets længde kan dog være kortere, men også i særlige tilfælde rumme mulighed for en ekstra opfølgning.

2. Quick Care/Arkadens Fysioterapi leverer i samarbejde med Familie og Beskæftigelsesforvaltningen et længerevarende tilbud om tidlig og koordineret indsats til sygemeldte. Målgruppen er sygemeldte borgere med kontakt til Jobcenter Aalborg. Indholdet er
 - Undersøgelse og samtale. Undersøgelsen suppleres med spørgsmål vedr. behov for KRAM-tilbud
 - 10 timer om ugen til egenomsorg, ergonomi og træningsprogram, som foregår på hold over 4 kursusgange om ugen, eller individuelt ved særlige behov
 - Justering af træningsprogram og individuel samtale hver 2. uge
 - Tilbagemeldinger gives løbende til rådgiver ift. tilbagevenden til arbejde
 - Vejledning på arbejdspladsen
 - Afsluttende status.

Tilbuddets varighed er som udgangspunkt max 6 uger. Tilbuddets længde kan være kortere, ligesom det kan være længere i særlige situationer.

Tilbuddene er finansieret af den statslige kronikerpulje i perioden 1.1.2010 til 31.7.2013. I forbindelse med forlængelsen af tilskudsperioden med 8 måneder i 2013 ønskede Indenrigs og Sundhedsministeriet, at Aalborg Kommune inden udgangen af marts 2013 afleverede ”Skema til slutafrapportering” i lighed med de øvrige puljeprosjekter under den styrkede indsats for patienter med kronisk sygdom.

Projektet har gennemført en løbende dataindsamling, der har gjort det muligt løbende at evaluere tilbuddet, at dokumentere indsatsen og at præsentere resultater i forhold til formålet, der er:

- at forbedre borgerens sundhedstilstand gennem at nedsætte smerter, at højne funktionsniveauet og at højne borgerens livskvalitet,
- at bidrage til at nedbringe forbruget af sociale ydelser (sygedagpenge) og sundhedsydelser,
- at sikre en hensigtsmæssig organisering af indsatsen.

Sammenfatning af undersøgelsesresultaterne:

Populationsbeskrivelse

Måleperiode: 1.1.2011 – 31.12.2012.

Datakilde: Quick Care/Arkadens egne data og data fra KMD Care.

Antal borgere: 460 afsluttede forløb hos Quick Care/Arkaden og 272 afsluttede forløb hos Træningsenheden

- Fordelingen mellem mænd og kvinder er så godt som ligelig ved borgerne tilknyttet Quick Care/Arkaden, mens kvinder udgør 61 pct. og mændene 39 pct. hos borgerne tilknyttet Træningsenheden
- Aldersgennemsnittet for for borgere i rygtilbuddene er 45,5 år. Gennemsnittet ligger for borgere tilknyttet Quick Care/Arkaden på 43,4 år, mens den hos borgere tilknyttet Træningsenheden ligger på 47,6 år
- 22 pct. af borgerne tilknyttet Quick Care/Arkaden er efter endt forløb raskmeldte og ophørt med sygedagpenge, mens 13 pct. er delvis raskmeldt. Yderligere er 12 pct. af borgerne tilknyttet Quick Care/Arkaden overgået til virksomhedspraktik. Ved afslutning af træningsforløbet er således 47 pct. begyndt i en jobfunktion igen.

Forsørgelsesydelser

Måleperiode: 1.7.2011 – 30.6.2012.

Datakilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Antal borgere: 354 afsluttede forløb hos Quick Care/Arkaden og 155 afsluttede forløb hos Træningsenheden

- Der ses et fald i antallet af borgere, som modtager forsørgelsesydelser efter afslutning af rygtilbuddet i Quick Care/Arkaden. Eksempelvis modtager 94,1 pct. af borgerne sygedagpenge i 4. kvartal 2011 før afslutning af forløb. Dette falder til 44 pct., til 25 pct. og til 23 pct. målt 4, 8 og 11 måneder efter afsluttet forløb. Dette kan indikere, at tilbuddet har været medvirkende til at nedbringe forbruget af forsørgelsesydelser
- Der ses et uændret forbrug af forsørgelsesydelser hos borgere tilknyttet Træningsenheden efter rygtilbuddets afslutning. Størstedelen af borgerne, som har været tilknyttet træningsenheden, har ingen ydelser modtaget hverken før eller efter tilbuddet. Der ses ingen udvikling i dette antal. Dette kan for de erhvervsaktive indikere, at tilbuddet har været medvirkende til at forebygge forbruget af forsørgelsesydelser.

Sundhedsydelser

Måleperiode: 1.1.2011 – 31.12.2012

Datakilde: Kommunal Økonomisk Sundhedsinformationsgrundlag (KØS) i eSundhed

Antal borgere: 445 afsluttede forløb hos Quick Care/Arkaden og 263 afsluttede forløb hos Træningsenheden

- Antallet af indlæggelser, ambulante besøg samt ydelser hos almen praktiserende læge/speciallæge er pr. borger mindskes fra før rygtilbuddets start til ½ år efter rygtilbuddets afslutning fra 16 til 8 kontakter pr. borger for borgere tilknyttet Quick Care/Arkaden og fra 14 til 9 kontakter pr. borger for borgere tilknyttet Træningsenheden. Antal kontakter stiger dog til 16 kontakter pr. borger for borgere tilknyttet Quick Care/Arkaden i perioden, hvor tilbuddet gives, hvorimod det falder svagt til 13 kontakter pr. borger for borgere tilknyttet Træningsenheden. Men sammenlagt indikerer undersøgelsen, at rygtilbuddene hos både

Træningsenheden og Quick Care/Arkaden kan have været medvirkende til at nedbringe forbruget af sundhedsydelser.

Spørgeskemaundersøgelse

Måleperiode: 1.1.2011 – 31.12.2012.

Datakilde: Aalborg Kommunes spørgeskema uddelt til alle deltagere før og efter deltagelse i rygtilbuddene.

Antal borgere: 171 afsluttede forløb hos Quick Care/Arkaden og 163 afsluttede forløb hos Træningsenheden.

- Det forekommer, at 13 pct. har afbrudt et forløb hos Quick Care/Arkaden, mens 24 pct. har modtaget et kortere forløb hos Træningsenheden. 87 pct. af borgerne tilknyttet Quick Care/Arkaden har gennemført et fuldt forløb, mens dette er gældende for 76 pct. hos Træningsenheden
- 7 pct. har deltaget i et andet tilbud med fokus på træning af ryggen, mens 93 pct. ikke har deltaget i et sådan forløb
- 92 pct. af respondenterne er ved tilbuddenes start i høj risiko for udvikling af langvarig smertetilstand og nedsat funktionsevne, mens kun 6 pct. er i moderat risiko og kun 2 pct. i lav risiko
- Størstedelen af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen synes ikke at have fået information om KRAM-tilbud ved 1. samtale. Dette gælder både ved kostvejledning, rygestopkurser, alkoholsamtaler og sundhedstjek
- Der ses en tendens til, at flere respondenter tilknyttet Træningsenheden modtager mere information om et sundhedstjek end respondenter tilknyttet Quick Care/Arkaden
- Det ses en tendens til, at respondenter tilknyttet Træningsenheden i højere grad deltager i et sundhedstjek end respondenter tilknyttet Quick Care/Arkaden
- Størstedelen af respondenterne har ikke overvejet at deltage i et eller flere af KRAM-tilbuddene, som tilbydes på Sundhedscenter Aalborg
- 39 pct. af respondenterne har oplevet en forbedring ift. svære fysiske aktiviteter og dermed også en forbedring af respondenternes funktionsniveau
- Sammenlagt ses en forbedring hos 54 pct. af respondenterne ift. lettere fysiske aktiviteter og dermed også en forbedring af respondenternes funktionsniveau
- 46 pct. af alle respondenterne oplever en nedsættelse af smerter
- Sammenlagt ses en forbedring af respondenternes livskvalitet ift. at kunne sove uden smerter ved 38 pct. af respondenterne
- Der ses en forbedring af respondenternes humør efter deltagelse i rygtilbuddet, og dermed også en forbedring af den enkeltes livskvalitet, ved sammenlagt 54 pct. af respondenterne.
- Sammenlagt ses en forøgelse af respondenternes livskvalitet ift. at kunne deltage i sædvanlige sociale aktiviteter ved 36 pct. af respondenterne
- Der ses en forbedring hos respondenterne ift. at have energi og kræfter til det ønskede efter deltagelse i rygtilbuddet, og dermed også en forbedring af den enkeltes livskvalitet, ved sammenlagt 41 pct. af respondenterne
- Sammenlagt ses en forøgelse af respondenternes livskvalitet ift. at kunne varetage et job som normalt ved 38 pct. af respondenterne.

På baggrund af ovenstående vurderes målene for tilbuddet til borgere med smerter i ryggen indfriet. Ud fra spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at rygtilbuddet har bidraget til nedsættelse af smerter, højne funktionsniveauet samt borgernes livskvalitet. Det skønnes derfor, at borgernes muligheder for at vende tilbage til arbejdet er blevet forbedret efter deltagelse i rygtilbuddet. Derudover ses det efter en undersøgelse af borgernes sundhedsydelser, at rygtilbuddet kan have bidraget til at nedbringe forbruget heraf. Ligeledes kan tilbuddet til de sygemeldte have bidraget til nedsættelse forbruget af forsørgelsesydelser.

Endelig er det på baggrund af ovenstående punkter vurderet, at tilbuddet til borgere med smerter i ryggen har motiveret til aktivitet og arbejde samt bidraget til udvikling af handlekompetence og egenomsorg (et udtryk for måder og evne til at opretholde sundhed, opnå livskvalitet og tage medansvar for sygdomsbehandling og følger i bredeste forstand ved kronisk sygdom).

Projektet har således givet de forventede/ønskede resultater.

Der er dog elementer i undersøgelsesresultaterne, der er anderledes end forventet eller som giver anledning til undring

- Målgruppen i Træningsenheden, hvor hovedparten fortsat er i arbejde, er i næsten lige så høj grad i høj risiko for at udvikle langvarige smertetilstande og nedsat funktionsevne som de sygemeldte (87 % mod 97 % hos de sygemeldte)
- Henvissningsmængden til Træningsenheden på ikke sygemeldte/ kortvarigt sygemeldte er stærkt svingende og har krævet løbende PR indsats
- Borgerne henvises senere til Quick Care/Arkaden af rådgiverne i jobcentret end forventet og senere end borgerne selv mener, de har behov for. Det var hensigten, at der skulle være en tidlig henvisning af sygemeldte, dvs. så snart de kommer i kontakt med jobcentret
- Borgerne er begyndt i tilbuddene efter 11 - 12 dage mod det forventede servicemål på 7 dage
- Tilbuddene har haft et mindre fokus på den psykosociale tilgang og comorbiditet (andre samtidige sygdomme), end der var lagt op til
- Informationsanalysen vedr. KRAM har vist en lavere informationsgrad eller opfattelse af at have modtaget information, end det var forventet
- Tilbud i Træningsenheden har været afviklet over en længere periode end forventet. Det forklares med, at det har taget tid, at samle tilstrækkeligt mange til hold og lave aftaler om arbejdspladsbesøg
- Der er et stort forbrug af sundhedsydelser for målgruppen, der dog er faldende i det følgende halve år efter det halvår, hvor tilbuddene er blevet givet set i forhold til forbruget i halvåret før tilbuddene. Men det undrer, at forbruget af sundhedsydelser er så forholdsvis højt også efter en trænings- og behandlingsindsats, og at forbruget af sundhedsydelser er allerhøjest i det halvår, tilbuddet på Quick Care/Arkaden bliver givet.

Styregruppen for projektet har på møde d. 21. marts 2013 fremkommet med perspektivering for fremtiden. Styregruppen mener, der fortsat er behov for at følge tilbuddene og videreudvikle på kvaliteten i samarbejdet og indholdet i ydelserne eksempelvis at

- stimulere til hurtigere og øjeblikkelig henvisning på borgere, der i kontakt med jobcentret gennem ændring af forretningsgange for henvisning
- analysere årsager til overskrivelse af servicemål
- justere tilbud i Træningsenheden, herunder at vurdere om hurtigere mere kontinuerlige forløb er mere hensigtsmæssigt
- højere grad af målrettet tværfaglig indsats i forhold til den enkelte borger, herunder samarbejde med Sundhedscentret om rutinemæssigt tilbud af sundhedssamtaler
- fortsat sikre sammenhæng til de reviderede regionale og nationale krav samt målene i Aalborg Kommunes Sundhedspolitik
- metodeudvikling med højere fokus på den psykosociale tilgang, herunder træning i den svære samtale fx omkring alkoholvaner
- drøfte i Det kommunalt lægelige Udvalg og Fagligt Forum for Muskel og Skeletlidelser af mulige årsager til målgruppens store forbrug af sundhedsydelser.

Tidsplan

23.4.2013 Beskæftigelsesudvalget
24.4.2013 Udvalget for Sundhed og Bæredygtig Udvikling
02.5.2013 Ældre og Handicapudvalget
08.5.2013 Det lokale Beskæftigelses Råd
24.4.2013 Handicapråd
08.5.2013 Ældreråd

Beslutning:

Til orientering.